

Vuonna 1924 maaliskuun 20

N° 19.

päivänä kokoontuivat Eduskunnan Pankkivaltuusmiehet, puheenjohtaja Lavonius, herrat Nevanlinna, Tanner, Pehkonen, Wuolijoki ja af Forselles. Läsä oli Johtokunnan puheenjohtaja Ryti.

63 §.

Ilmoitettiin kolmen pankkivaltuusmiehen, neuvoteltuaan Johtokunnan puheenjohtajan sekä hänen välityksellään muiden Johtokunnan jäsenten kanssa päättäneen Avoimna oleva Johtokunnan jäsenen virka. ehdottaa, että Pankkivaltuusmiehet eivät nykyoloissa tekisi esitystä avoimna olevan Johtokunnan jäsenen viran täyttämisestä.

Samalla esiteltiin ehdotus Pankkivaltuusmiesten viime kesäkuun 11 päivänä vahvistamassa Johtokunnan työjärjestyksessä lueteltujen mainittuun virkaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta (Liite 34).

Asiasta syntyneessä keskustelussa

Herra Pehkonen ilmoitti, ettei hän ollut voinut asiaan perehtyä, koska kuuli ehdotuksen ensi kerran vasta nyt. Katsoi kuitenkin olevansa pakoitettu yhtymään tehtyyn ehdotukseen, koska ei voi toista ehdotusta teh-

dä.

Pankkivaltuusmiehet päättivät olla nykyisissä oloissa tekemättä esitystä avoinna olevan Johtokunnan jäsenen viran täyttämisestä.

Samalla Pankkivaltuusmiehet päättivät, että

Johtokunnan
työjärjestys.

Pankkivaltuusmiesten viime kesäkuun 11 päivänä vahvistamassa Johtokunnan työjärjestyksessä luetellut mainittuun virkaan kuuluvat tehtävät olivat hoidettavat seuraavasti:

Johtokunnan jäsenet Gråsten ja af Heurlin pankinvirkamiehen Brobergin avustamana toimittavat pääkonttorin kassojen, kassaholvien sekä lainaus- ja vakuuskirjain ynnä talletusten inventtaukset;

Johtokunnan jäsen af Heurlin valvoo kulta-, hopea-, nikkeli- ja kuparivaroja pitäen huolta niiden hankinnasta sekä pitää hallussaan pääholvin ja kassakaappien toiset avaimet;

Johtokunnan jäsen Gråsten hoitaa kotimaisten vekselien salkun ja pitää hallussaan vastaavan kassaholvin toisen avaimen;

Johtokunnan puheenjohtaja valmistaa henkilökuntaa koskevat asiat sekä valvoo pääkonttorin toimiston, kassaosaston sekä kontrolliosaston toimintaa;

ja

Johtokunnan jäsen af Heurlin pankinvirkamiehen Brobergin avustamana valvoo maaseutukonttorien toimintaa, valmistaa maaseutukonttoreista tulleet luottihakemukset sekä valvoo rahalähetyksiä maaseutukonttoreihin.

Vielä Pankkivaltuusmiehet päättivät, että toistaiseksi remburssiasioita valvoisi Johtokunnan jäsen Broms ja pääkonttoriin jätetyt luottihakemukset valmistaisi Johtokunnan puheenjohtaja. (Kirjelmä 30.)

64 §.

Ilmoitettiin kolmen pankkivaltuusmiehen ehdottavan, että Johtokunnan jäsenten palkat määrättäisiin ensi kuun Johtokunnan jäsenten palkat. 1 päivästä lukien: herrojen Gråstenin ja af Heurlinin 150,000 markaksi ja herra Bromsin 170,000 markaksi vuodessa, jolloin palkkojen lisäksi ei maksettaisi ikä- eikä perheellisyyslisiä.

Asiasta syntyneessä keskustelussa

Herra Wuolijoki piti korotuksia liian suurina, mutta ei tehnyt poikkeavaa ehdotusta, koska tuskin saisi sille kannatusta.

Herra Pehkonen katsoi olevansa asian ulkopuolel-

la, koska ei ollut saanut ehdotuksesta ennemmin tietoa. Myönsi, että Suomen Pankin johtajain palkkojen tuli olla riittäviä. Mutta ei katsonut, että korotus, mikä kohtuudella voitaisiin antaa yhdelle erikoisen intensiivisen työn perusteella, pakoittaisi korottamaan kaikkien johtajain palkkoja. Puhuja mainitsi myöskin, että kenties olisi ollut syytä jakaa palkankorotus kahteen osaan, joista toinen olisi lisääntyvästä työstä johtuvaa korotusta eikä pysyvää, koska nyt toimeenpantu työnjakokaan ei ollut vielä pysyväiseksi määrätty. Puhuja ei tehnyt kuitenkaan eriävää ehdotusta.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät kolmen pankkivaltuusmiehen ehdotuksen. (Kirjelmä 31.)

65 §.

Esiteltiin Johtokunnan kuluvaan kuun 6 päivänä lähettämä kirjelmä n° 14 (Liite 35).

Toinen kirjeenvaihtaja.

Pankkivaltuusmiehet päättivät Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti myöntää korkeintaan 60,000^{anh.} vuodessa, lukien ensi kuun 1 päivästä kuluvaan vuoden loppuun, toisen kirjeenvaihtajan palkkaamiseksi Pankkiin. (Kirjelmä 32.)

66 §.

Johtokunnan puheenjohtajan Pankkivaltuusmiehille teke-
tekemän avoinna olevia toimia koskevan ilmoituksen Avoinna ole-
johdosta Pankkivaltuusmiehet päättivät ilmoittaa Joh- vat toimet.
tokunnalle katsovansa, samoin kuin Johtokuntakin, et-
tä avoinna olevia ja avoimeksi joutuvia toimia oli
syytä Pankin uutta ohjesääntöä valmistettaessa jättää
vakinaisesti täyttämättä. Samalla Pankkivaltuusmiehet
päättivät kehoittaa Johtokuntaa toimien tullessa Pan-
kissa avoimiksi harkitsemaan, missä määrin voitaisiin
tulla toimeen vähemmällä työvoimalla ja missä määrin
naistyövoimaa voitaisiin käyttää suorittamaan tehtäviä,
joita nykyisin mieskonttoristit hoitavat. (Kirjelmä 33.)

67 §.

Esiteltiin Johtokunnan kuluvan kuun 15 päivä-
nä lähettämä kirjelmä n° 15 (Liite 36).

Pankkivaltuusmiehet päättivät Suomen rahasta e- Vaihtorahan
lyönti.
lokuun 9 päivänä 1877 annetun lain 14 §:n nojalla pyy-
tää Valtiovarainministeriön toimenpidettä siihen, että Suo-
men Pankin lukuun Rahapajassa lyötäisiin 200,000 mark-
kaa 10 pennin rahoja. (Kirjelmä 34.)

68 §.

Tarkastus-
kertomus.

Esiteltiin Johtaja A. Brobergin ja Heurlinin antama kertomus Pankin Porin konttorissa suorittamastaan tarkastuksesta (Liite 37).

Kertomus jätettiin kolmen pankkivaltuusmiehen tarkastettavaksi.

69 §.

Valuutta-
politiikka.

Johtokunnan jäsenten Gråstenin, af Heurlinin ja Bromsin tultua saapuville otettiin käsiteltäväksi Pankin valuuttapolitiikka.

Herra Broms esitti asiasta promemorian (Liite 38).

Asiasta syntyneessä keskustelussa

Puheenjohtaja esitti lähiaikojen valuuttapolitiikkaan nähden käsiteltäviksi seuraavat kysymykset:

1) muutetaanko dollarikurssi ahtaissa rajoissa valuuttamarkkinain mukaan vai pyritäänkö pitämään kiinteä dollarikurssi?

2) mille kurssitasolle sopii dollarikurssin liikkua? sekä

3) onko kursseja määrättäessä noudatettava yleensä alenevaa suuntaa?

Herra Nevanlinna katsoi, että olisi mieluisinta saavuttaa kiinteä kurssi. Mutta Johtokunnan ehdotuksessa oli kysymys niin pienistä heilahduksista, että sellaisia esiintyy kultakannankin vallitessa. Näinollen Johtokunnan ehdotus ei merkinnyt puhujan mielestä poikkeusta tähän asti noudatetusta politiikasta, jonka periaatteena oli ollut pyrkimys vakaviin kursseihin. Puhuja ei tästä syystä voinut vastustaa Johtokunnan ehdotusta. Puhuja hyväksyi myöskin Johtokunnan ehdotuksessa mainitun kurssitason, ylärajana muutamia pennejä yli 40 markkaa dollarilta, sillä edellytyksellä, että tämä pidettiin ehdottomasti korkeimpana rajana.

Herra Wuolijoki oli sitä mieltä, että toistaiseksi ei tulisi esiintymään sellaista valuutan tarjontaa, että olisi tilaisuutta alentaa kursseja, jotenka Johtokunnan suunnitelma oli jäävä puhujan mielestä teoreettiseksi suunnitelmaksi. Puhujan mielestä ei pienillä kurssivaihteluilla voitu myöskään pitää valuuttakauppia epätietoisina kurssien vastaisesta kehityksestä. Suomen Pankin harjoittaman yleisesti tunnetun valuuttapolitiikan rajoissa seuraisivat kurssit vaikutuksia, jotka olivat valuutan kauppiaiden arvoisteltavissa. Mutta siitä huolimatta puhuja kannatti ehdotusta, että Suomen

Pankki mukautuisi kursseja määrätessään vuodenaikojen mukaiseen valuutan kysynnän ja tarjonnan väliseen vaihteluun. Puhuja kannatti lisäksi nykyisen kurssitason säilyttämistä.

Herra Lavonius katsoi, että markan dollari-kurssi oli ehdottomasti pidettävä määrätyn rajan alapuolella. Mitä kurssien liikkeisiin tuli, puhuja huomautti, että eri valuuttain kurssien vaihtelut olivat ennen sotaa 0,5 - 1,4 %, joten siis Johtokunnan ehdotuksessa kyseessä olevat vaihtelut olivat sellaisia, joita kultakannankin vallitessa esiintyi. Vaikka puhuja olikin samalla kannalla kuin herra Wuolijoki, että valuuttain tarjontaa ei suuremmassa määrin tulisi esiintymään, ellei maahan saada ulkomaista lainaa, niin siitä huolimatta puhuja puolusti kurssien päivittäisiä, esim. 15 pennin rajoissa tapahtuvia vaihteluja. Ne pitäisivät yllä epävarmuutta valuuttakauppiasten keskuudessa. Johtokunnan ehdotaman kurssitason puhuja katsoi oikeaksi. Ja sitä puolustettaessa olisi otettava tyynesti vastaan valuuttavaraston huomattava vähennyskin. Mutta jos sellainen tapahtuisi eikä ajoissa saada ulkomaisia lainoja, niin olisi turvauduttava koron korotukseen. Pu-

huja ^{pelkää}~~paroy~~ kuitenkin haitallisia seurauksia taloudelliselle elämälle, jos kurssia 40 markkaa dollarilta alettaisiin pitää lopullisesti pysyvällisenä ja sen vuoksi oli Suomen Pankin, milloin asema sen sallisi, alennettava dollarin kurssia.

Herra Tanner oli sitä mieltä, että Johtokunnan ehdotus poikkeaa aikaisemmin valuuttapolitiikassa noudatetuista periaatteista eikä puhuja sitä sen vuoksi kannattanut. Puhuja katsoi, että olisi pysyttävä entisessä taktiikassa, s.o. koetettava pysyttää kurssit suurin piirtein vakaina, kunnes päästäisiin tosiaan kiinnepistettä kohti. Pieniä heilahduksia saattoi puhujan mielestä sattua, joita Pankki ei voi estää, mutta Pankilla ei ollut syytä omasta puolestaan näitä heilahduksia aiheuttaa.

Herra Ryti mainitsi seikkoja, jotka viittasivat sellaiseenkin mahdollisuuteen, että joinakin päivinä voisi sattua valuutan tarjontaa siinä määrin, että olisi tilaisuutta alentaa kursseja muutamalla pennillä. Puhujan mielestä oli tilaisuutta tällöin käytettävä.

Pankkivaltuusmiehet olivat samoinkuin Johtokuntakin sitä mieltä, että Pankin oli pidettävä dollari-kurssin ylimpänä rajana sitä kurssia, mikä saavutet-

tiin helmikuussa, nimittäin muutamia pennejä yli 40
markan. Jos Johtokunta katsoi pienet kurssin vaih-
telut sen rajan alapuolella tarpeellisiksi, eivät
Pankkivaltuusmiehet puolestaan niitä vastustaneet.

Vakuudeksi:

H. N. Rauhala